

2020 NİSAN AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret Borsası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	4
1) Dış Ticaret.....	4
2) Enflasyon.....	8
3) İşgücü Piyasası.....	9
4) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	10
5) Güven Endeksleri.....	11
6) Ödemeler Dengesi.....	12
7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	13
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	15
1) Dış Ticaret.....	15
2) Yatırım Teşvikleri.....	17
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	18
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	19
5) Konut Satış İstatistikleri.....	21
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	22

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2020 yılı Nisan ayında meydana gelen önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

6-10 Nisan 1. Hafta:

- ABD’de işsizlik maaşı başvuruları son haftada 6 milyon 606 bin oldu. Son 3 haftada işsizlik maaşına başvuranları 16 milyonu aştı
- ABD Merkez Bankası (Fed), koronavirüs salgınından olumsuz etkilenen küçük ve orta ölçekli işletmeler ile eyalet ve yerel hükümetlere yardım etmek için 2,3 trilyon Dolar tutarında ek destek paketi açıkladı
- Uluslararası Para Fonu (IMF), Fed'in geçici olarak yabancı merkez bankalarına ABD Hazine tahvili karşılığında dolar likiditesi sağladığı programdan yararlanmak için yeterli tahvili olmayan ülkelere, kısa vadeli dolar fonlaması sağlamak için yeni bir program tasarladı
- Japonya, koronavirüs salgını nedeniyle 108 trilyon yen 990 milyar büyüklüğünde bir teşvik paketinin meclise sunacağını açıklarken ayrıca durumdan etkilenen şirketlerin vergi ödemelerine ek süre vereceğini belirtti
- İtalya, daha önceki destek paketine ek olarak hazırladığı işletmelere ve ihracata destek verecek olan 400 milyar Euro büyüklüğündeki paketi onayladı
- Avrupa Birliği ülkeleri, ülke ekonomilerini koronavirüs etkilerinden korumak için 100 milyar Euroluk ücret destek programı, 200 milyar Euroluk kredi garantisi ve üye ülkelerin yararlanacağı Salgın Kriz Desteği adlı 240 milyar Euroluk kredi fonunu kapsayan toplam 540 milyar Euroluk kurtarma paketi üzerinde anlaştı
- İngiltere’de Mart ayında inşaat satın alma müdürleri endeksi 39,3 ile beklentilerin oldukça altına düştü
- Almanya’da Şubat ayında fabrika siparişleri bir önceki aya göre %1,4 azaldı

13-17 Nisan 2. Hafta:

- IMF, “Küresel Ekonomik Görünüm” raporunda küresel ekonominin, koronavirüs salgının etkisiyle 2008-2009 finansal krizinden çok daha kötü durumda olduğunu belirtirken 2020 yılında dünya ekonomisinin %3 daralacağını öngördü
- ABD’de Mart ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre %8,7 azalarak beklentilerin üzerinde düşüş gösterdi
- ABD’de Mart ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre %5,4 azalarak beklentilerin üzerinde düşüş kaydetti
- ABD’de son haftada işsizlik maaşına başvuranların sayısı 5 milyon 245 bin kişi ile beklentilerin üstünde gerçekleşti. Böylece ülkede 4 haftada yapılan toplam başvuru sayısı 22 milyonu aşmış oldu
- Çin’de Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ithalat %0,9 ihracat %6,6 oranında azalarak beklentilerin oldukça altında düşüş gösterdi
- Çin ekonomisi, 2020 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %6,8 daraldı
- Çin’de Mart ayında sanayi üretimi, bir önceki yılın aynı ayına göre %1,1 azalarak beklentilerin altında daraldı

20-24 Nisan 3. Hafta:

- ABD’de son haftada işsizlik maaşına başvuranların sayısı 4 milyon 427 bin ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Koronavirüs salgın etkilerinin görülmesinden bu yana toplam başvuru sayısı 26 milyonu aşmış oldu
- Koronavirüs tedbirlerini gevşetmeyi planladığını açıklayan İtalya, en az 50 milyar Euro değerinde olacak ekonomik destek paketi hazırlıkları yaptıklarını belirtti
- ABD’de Nisan ayında öncü verilere göre Üretim Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) bir önceki aya göre azalarak 36,9 seviyesinde gerçekleşti
- ABD’de Nisan ayında öncü verilere göre Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) bir önceki aya göre gerileyerek 27 seviyesinde gerçekleşti
- ABD’de Mart ayında yeni konut satışları bir önceki aya göre %15,4 ile beklentilerin üzerinde azaldı
- ABD’de küçük işletmeler ve sağlık merkezlerine destek sağlayan 484 milyar Dolarlık koronavirüs ek bütçe tasarısı Temsilciler Meclisi’nde de onaylandı. AB Komisyonu ise ülkelere yardım için 540 milyar Euro büyüklüğünde acil durum fonu oluşturulmasını onayladı
- Euro Alanı’nda Nisan ayında öncü verilere göre İmalat Müdürleri Satın Alma Endeksi verisi bir önceki aya göre azalarak 33,6 oldu
- Euro Alanı’nda Nisan ayı öncü verilerine göre Hizmet Müdürleri Satın Alma Endeksi 11,7 seviyesine gerileyerek tarihi düşük seviyesini gördü

27 Nisan – 1 Mayıs 4. Hafta:

- ABD Merkez Bankası (Fed), politika faizini beklentiler doğrultusunda değiştirmeyerek %0-0,25 olarak bıraktı. Ekonominin koronavirüs salgını etkisinden kurtulana kadar faizlerin düşük seviyede tutulacağı belirtildi
- ABD ekonomisi öncü verilere göre 2020 yılının ilk çeyreğinde bir önceki çeyreklik döneme göre %4,8 daraldı
- ABD’de Mart ayında bekleyen konut satışları bir önceki aya göre %20,8 azaldı
- ABD’de Nisan ayında Tüketici Güven Endeksi, bir önceki aya göre beklentilerin altında kalarak 86,9 seviyesinde gerçekleşti
- ABD’de son haftada işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 3 milyon 839 bin ile beklentilerin üzerinde açıklandı
- Euro Alanı, ekonomisi öncü verilere göre 2020 yılının ilk çeyreğinde çeyreklik bazda %3,8 daraldı
- Hollanda, Almanya ve Avusturya’yı takiben İtalya ve Fransa’da ekonomilerini yeniden canlandırmak için koronavirüs salgını nedeniyle alınan tedbirlerini gevşetme kararları almaya başladı
- Çin’de Nisan ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 50,8 seviyesinde gerçekleşti. Endeks beklentilerin altında kalmasına rağmen 50 eşik değerinin üzerinde kalmaya devam etti
- Almanya’da Mart ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre %5,6 azaldı
- Almanya’da Nisan ayında işsizlik oranı, %5,8 ile beklentilerin üzerinde açıklandı

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Nisan ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 41,38 oranında, ithalat ise % 28,31 oranında azalmıştır.

2020 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 41,38 azalarak 8 milyar 993 milyon dolar,
- İthalat, % 28,31 azalarak 12 milyar 957 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 34,31 azalarak 21 milyar 950 milyon dolar,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 69,4 olmuştur.

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 3,7 oranında azalarak 172 milyar 706 milyon dolar, ithalat ise % 1,8 oranında azalarak 210 milyar 411 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 2,6 oranında azalarak 383 milyar 117 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 82,1 olmuştur.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Nisan			Ocak-Nisan		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	15.341	8.993	-41,38	59.875	51.742	-13,58
İthalat	18.073	12.957	-28,31	68.545	68.613	0,10
Dış Ticaret Hacmi	33.414	21.950	-34,31	128.420	120.355	-6,28
Dış Ticaret Dengesi	-2.732	-3.965	45,11	-8.670	-16.871	94,58
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	84,9	69,4		87,4	75,4	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Nisan ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (4 milyar 907 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (3 milyar 91 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (904 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Nisan ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (9 milyar 577 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 952 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 397 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Nisan			Ocak-Nisan		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.943	904	-53,47	7.311	5.726	-21,68
2	Ham madde (Ara mallar)	7.199	4.907	-31,84	28.356	25.124	-11,40
3	Tüketim malları	6.132	3.091	-49,59	23.943	20.569	-14,09
	Diğer	66	90	36,18	265	322	21,65
Toplam		15.341	8.993	-41,38	59.875	51.742	-13,58

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 3: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Nisan			Ocak-Nisan		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.985	1.952	-1,67	7.992	8.993	12,53
2	Ham madde (Ara mallar)	14.359	9.577	-33,30	53.794	52.174	-3,01
3	Tüketim malları	1.674	1.397	-16,54	6.550	7.230	10,38
	Diğer	55	31	-43,08	209	216	3,13
Toplam		18.073	12.957	-28,31	68.545	68.613	0,10

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Nisan ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 41,62 oranında, ithalat ise % 32,17 oranında azalmıştır.

2020 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 41,62 azalarak 8 milyar 442 milyon dolar,
- İthalat, % 32,17 azalarak 11 milyar 844 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 36,45 azalarak 20 milyar 286 milyon dolar,
- Nisan ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 71,3 olmuştur.

Tablo 4: ÖTS’ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Nisan			Ocak-Nisan		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	14.462	8.442	-41,62	56.674	48.863	-13,78
İthalat	17.462	11.844	-32,17	66.488	65.329	-1,74
Dış Ticaret Hacmi	31.924	20.286	-36,45	123.162	114.192	-7,28
Dış Ticaret Dengesi	-3.000	-3.402	13,41	-9.814	-16.466	67,79
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,8	71,3		85,2	74,8	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Nisan ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (4 milyar 619 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (2 milyar 901 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (832 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Nisan ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (8 milyar 790 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 826 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 199 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Nisan			Ocak-Nisan		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.818	832	-54,22	6.839	5.385	-21,26
2	Ham madde (Ara mallar)	6.764	4.619	-31,71	26.664	23.522	-11,78
3	Tüketim malları	5.815	2.901	-50,11	22.909	19.697	-14,02
	Diğer	65	90	37,67	262	258	-1,32
Toplam		14.462	8.442	-41,62	56.674	48.863	-13,78

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Nisan			Ocak-Nisan		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.989	1.826	-8,18	8.028	8.721	8,63
2	Ham madde (Ara mallar)	14.007	8.790	-37,25	52.526	50.021	-4,77
3	Tüketim malları	1.417	1.199	-15,39	5.733	6.357	10,88
	Diğer	50	30	-40,58	201	231	15,02
Toplam		17.462	11.844	-32,17	66.488	65.329	-1,74

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 7: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Nisan			Ocak-Nisan		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.242	801	-35,50	5.152	4.540	-11,89
2	ABD	736	549	-25,42	2.652	2.565	-3,29
3	Irak	754	463	-38,62	2.818	2.444	-13,25
4	İtalya	778	380	-51,12	3.209	2.464	-23,22
5	İngiltere	817	345	-57,76	3.454	2.783	-19,42
	Diğer	10.136	5.904	-41,75	39.389	34.067	-13,51
Toplam		14.462	8.442	-41,62	56.674	48.863	-13,78

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 8: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

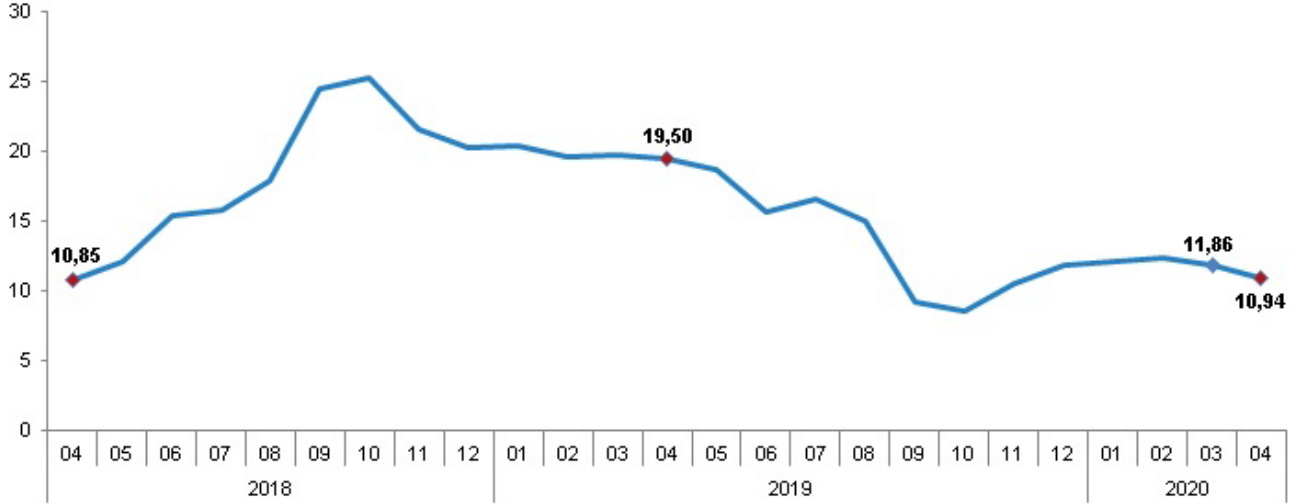
Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Nisan			Ocak-Nisan		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Çin	1.458	1.431	-1,86	5.698	6.250	9,70
2	Almanya	1.454	1.162	-20,10	5.616	5.832	3,84
3	Rusya Federasyonu	1.861	1.007	-45,89	7.115	5.873	-17,46
4	ABD	925	675	-27,00	3.404	4.235	24,42
5	Güney Kore	472	538	13,98	2.021	2.022	0,04
	Diğer	11.291	7.031	-37,73	42.635	41.118	-3,56
Toplam		17.462	11.844	-32,17	66.488	65.329	-1,74

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Enflasyon

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %0,85, bir önceki yılın Aralık ayına göre %3,16, bir önceki yılın aynı ayına göre %10,94 ve on iki aylık ortalamalara göre %12,66 artış gerçekleşti.

Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Yİ-ÜFE (2003=100) 2020 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %1,28, bir önceki yılın Aralık ayına göre %4,54, bir önceki yılın aynı ayına göre %6,71 ve on iki aylık ortalamalara göre %10,87 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

3) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2020 yılı Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 502 bin kişi azalarak 4 milyon 228 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 1,1 puanlık azalış ile %13,6 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 1,5 puanlık azalış ile %15,4 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Şubat döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 602 bin kişi azalarak 26 milyon 753 bin kişi, istihdam oranı ise 1,7 puanlık azalış ile %43,1 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 530 bin, inşaat sektöründe 93 bin, hizmet sektöründe 183 bin kişi azalırken, sanayi sektöründe ise 205 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin %15,5'i tarım, %20,9'u sanayi, %5,2'si inşaat, %58,3'ü ise hizmet sektöründe yer aldı.

İşgücü 2020 yılı Şubat döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 102 bin kişi azalarak 30 milyon 982 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 2,6 puanlık azalış ile %49,9 olarak gerçekleşti.

Tablo 9: 2020 Şubat Ayı Mevsim Etkisinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, (Bin kişi)

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark
Nüfus	61 101	62 119	1 018	30 193	30 699	506	30 908	31 420	512
İşgücü	32 084	30 982	-1 102	21 571	21 181	- 390	10 513	9 801	- 712
İstihdam	27 355	26 753	- 602	18 614	18 477	- 137	8 740	8 276	- 464
Tarım	4 687	4 157	- 530	2 715	2 550	- 165	1 972	1 607	- 365
Sanayi	5 388	5 593	205	4 037	4 244	207	1 351	1 349	- 2
İnşaat	1 488	1 395	- 93	1 408	1 337	- 71	80	58	- 22
Hizmet	15 792	15 609	- 183	10 454	10 347	- 107	5 338	5 262	- 76
İşsiz	4 730	4 228	- 502	2 957	2 704	- 253	1 773	1 524	- 249
İşgücüne dahil olmayanlar	29 017	31 137	2 120	8 622	9 518	896	20 395	21 620	1 225
İşgücüne katılma oranı (%)	52,5	49,9	-2,6	71,4	69,0	-2,4	34,0	31,2	-2,8
İstihdam oranı (%)	44,8	43,1	-1,7	61,7	60,2	-1,5	28,3	26,3	-2,0
İşsizlik oranı (%)	14,7	13,6	-1,1	13,7	12,8	-0,9	16,9	15,6	-1,3
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	16,9	15,4	-1,5	15,3	14,1	-1,2	20,5	18,4	-2,1

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

4) Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2020 Nisan ayında bir önceki aya göre 13,7 puan düşerek yüzde 61,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya (yüzde 76,2) göre 14,3 puan düşerek yüzde 61,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2019	2020
Ocak	74,4	75,5
Şubat	74,0	76,0
Mart	74,3	75,3
Nisan	75,0	61,6
Mayıs	76,3	
Haziran	77,1	
Temmuz	76,2	
Ağustos	76,6	
Eylül	76,3	
Ekim	76,4	
Kasım	77,2	
Aralık	77,0	

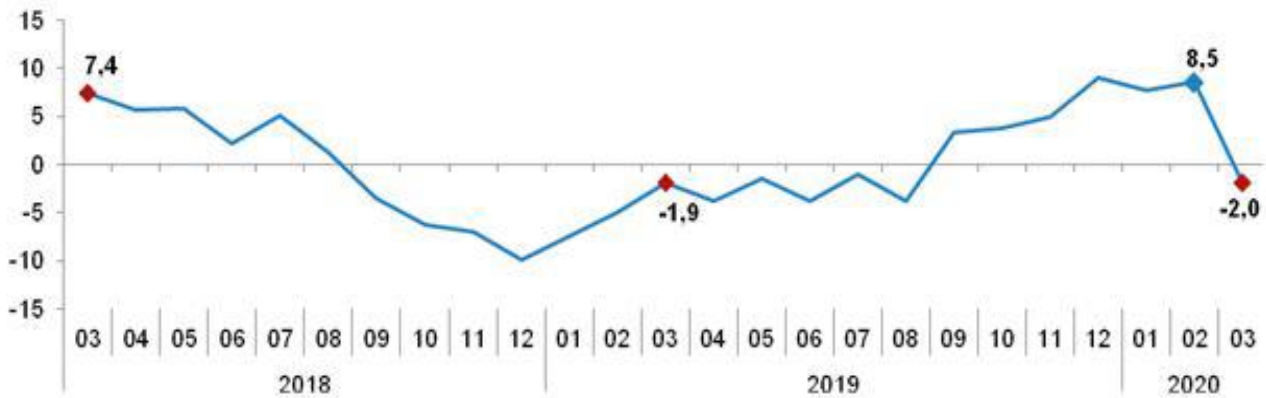
Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %2 azaldı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2020 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %5,6, imalat sanayi sektörü endeksi %1,9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,9 azaldı.

Sanayi üretimi bir önceki aya göre aylık %7,1 azaldı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %2,2, imalat sanayi sektörü endeksi %7,5 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %5,7 azaldı.

Şekil 3: Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

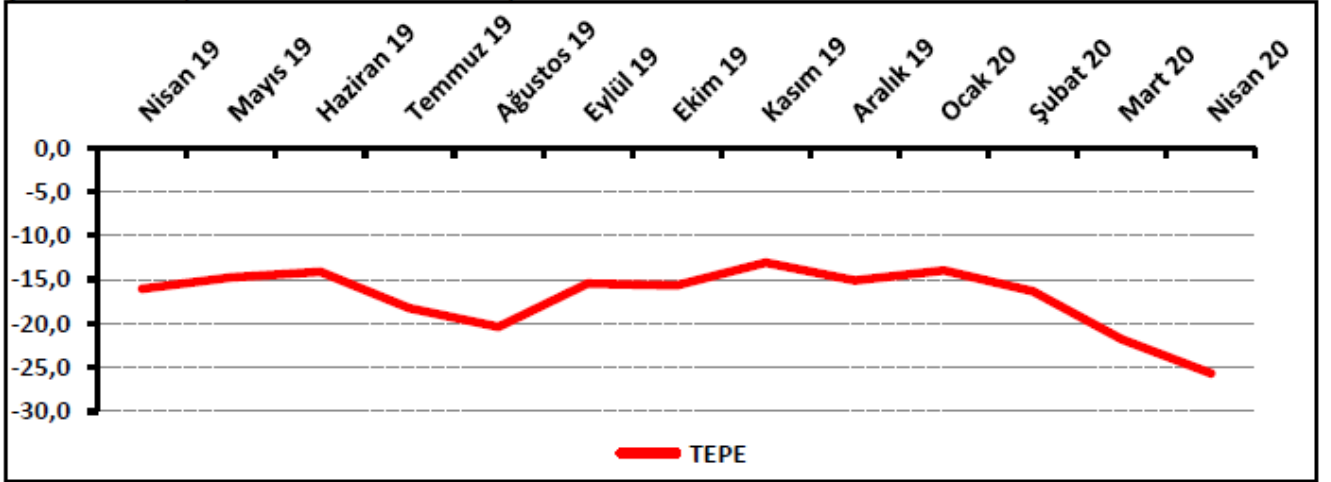
Kaynak: TÜİK

5) Güven Endeksleri

TEPE, Nisan 2020’de bir önceki aya göre 3,9 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 9,6 puan azaldı. Perakende güveninin azalışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü, nisan ayında perakende güveni en fazla azalan sektör oldu. Türkiye’de Avrupa ülkelerine kıyasla salgının daha geç yayılmasından dolayı perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergilemiş görünüyor.

Nisan ayında -25,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 9,6 puan, geçen aya göre 3,9 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki azalış etkili oldu.

Şekil 4: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Kaynak: TEPAV

Ekonomik güven endeksi Mart ayında 91,8 iken, Nisan ayında %44,1 oranında azalarak 51,3 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Tüketici güven endeksi bir önceki aya göre Nisan ayında %5,8 oranında azalarak 54,9 değerini, reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre %36,8 oranında azalarak 62,3 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %50,1 oranında azalarak 46,1 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %26,0 oranında azalarak 75,2 değerini, inşaat sektörü güven endeksi %42,2 oranında azalarak 44,7 değerini aldı.

Şekil 5: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

6) Ödemeler Dengesi

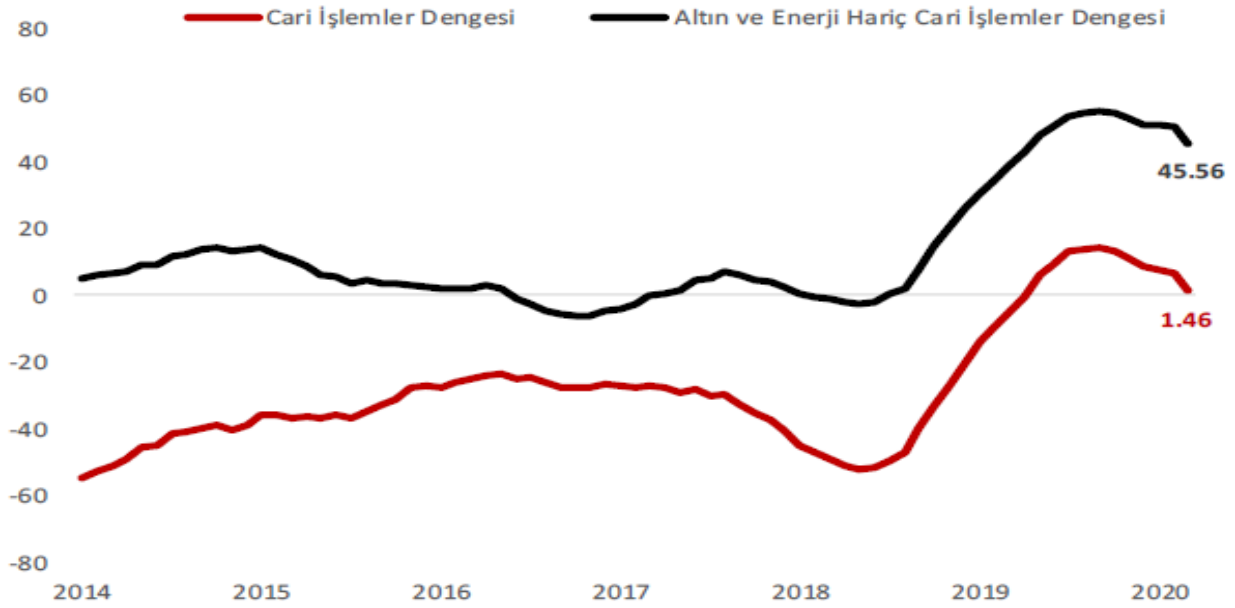
2019 Mart'ta 120 milyon dolar olan cari işlemler açığı 2020 Mart'ta 3,8 milyar dolar artarak 4,9 milyar dolara çıktı. Bu dönemde enerji hariç cari işlemler dengesi 2,9 milyar dolar fazladan 2,7 milyar dolar açığa, altın ve enerji hariç çekirdek denge 3,9 milyar dolar fazladan 1,2 milyar dolar açığa döndü. Böylece Mart itibarıyla 12 aylık toplamalarda genel cari işlemler fazlası bir önceki dönemdeki 6,3 milyar dolardan 1,5 milyar dolara, enerji ve altın hariç cari işlemler fazlası ise 50,7 milyar dolardan 45,6 milyar dolara geriledi.

Dış ticaret açığı ihracattaki %19'luk azalışla Mart 2019'daki 739 milyon dolardan 4,3 milyar dolara genişledi. Toplam net hizmet gelirleri Mart'ta yıllık bazda %55,5 azalırken, seyahat gelirlerinde gerileme %50,7 olarak gerçekleşti. Taşımacılık gelirlerinde yıllık bazda azalış ise %29'da kaldı.

Bu dönemde 796 milyon dolar net doğrudan yabancı yatırım girişi olurken, net portföy yatırımlarında 5,5 milyar dolarlık çıkış kaydedildi. Bu dönemde uzun vadeli dış borçlarda nette 539 milyon dolar ödeme yapılırken, kısa vadeli borçlarda 2,5 milyar dolar nette ödeme gerçekleştirildi. Bankacılık sektörünün Mart ayındaki uzun vadeli dış borç çevirme oranı %77,3 olurken, diğer sektörlerde ve toplamda sırasıyla %93,7 ve %85,6 olarak gerçekleşti. Mart itibarıyla 12 aylık toplamda dış borç çevirme oranları ise bankacılıkta %74,2, diğer sektörlerde %84,1 ve toplamda %78,3 seviyesinde bulunuyor. Bu sonuçlarla, resmi rezervlerde 16,6 milyar dolar azalış gerçekleşirken, net hata-noksan kaleminden yaklaşık 4 milyar dolar çıkış meydana geldi.

Mart verileriyle birlikte, 2019 ilk çeyrekte 416 milyon dolar olan toplam cari işlemler açığı 2020 ilk çeyrekte 7,6 milyar dolara ulaştı. İlk çeyrek genelinde hizmet gelirlerindeki bozulma sınırlı kalsa da dış ticaret açığındaki genişleme bu sonuçlarda etkili oldu.

Şekil 6: Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)

Kaynak: TSKB

7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 yılı Mart ayında kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %12,88 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %9,60 oranında azalmış olup kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %4,84 kurulan kooperatif sayısı %12,88 oranında artmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %7,40 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %35,26 oranında azalmış olup kapanan kooperatif sayısında %41,46 oranında artış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %17,27 artış oldu.

- 2020 yılı Mart ayında, 2019 yılı Mart ayına göre kurulan şirket sayısı %17,27 kurulan kooperatif sayısı %58,51 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %46,01 oranında artmıştır.
- 2020 yılı Mart ayında, kapanan şirket sayısı 2019 yılının aynı ayına göre %19,22 kapanan kooperatif sayısında %9,43 oranında artış olup kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %11,57 oranında azalış olmuştur.

Tablo 11: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Mart 2020

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	MART 2020	ŞUBAT 2020	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	MART 2019	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- MART (3 Aylık)		
							2019	2020	Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	8.276	9.155	-9,60	7.057	17,27	22.029	27.908	26,69
	Kooperatif	149	132	12,88	94	58,51	261	395	51,34
	Ger.Kişi Tic.İşl.	2.729	2.603	4,84	1.869	46,01	6.736	8.432	25,18
Tasfiye	Şirket	1.220	1.188	2,69	1.072	13,81	3.661	4.477	22,29
	Kooperatif	52	42	23,81	62	-16,13	143	149	4,20
Kapanan* *	Şirket	763	824	-7,40	640	19,22	3.192	3.705	16,07
	Kooperatif	58	41	41,46	53	9,43	258	273	5,81
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.445	2.232	-35,26	1.634	-11,57	6.840	7.487	9,46

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2020 Nisan Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 30 NİSAN			1 OCAK - 30 NİSAN		
	2019	2020	% Değ.	2019	2020	% Değ.
Çelik	24,11	626,35	2497,42	229,67	728,00	216,98
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.034,54	1.345,42	30,05	2.521,33	5.765,70	128,68
Demir ve Demir Dışı Metaller	291,59	27,77	-90,48	385,91	92,27	-76,09
Deri ve Deri Mamulleri	0,39	1,86	374,80	6,65	25,25	279,46
Diğer Sanayi Ürünleri	0,14	0,00	-100,00	3,55	0,07	-97,93
Elektrik Elektronik	1.260,98	335,55	-73,39	4.019,57	3.418,08	-14,96
Fındık ve Mamulleri	549,17	475,69	-13,38	2.061,68	2.475,70	20,08
Halı	14,95	0,00	-100,00	78,05	4,45	-94,29
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	7.663,04	431,74	-94,37	36.388,12	17.254,54	-52,58
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	515,18	482,62	-6,32	2.782,36	2.539,06	-8,74
İklimlendirme Sanayii	6,72	65,78	879,12	247,98	366,49	47,79
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	201,39	195,27	-3,04	579,31	1.032,25	78,18
Kuru Meyve ve Mamulleri	11.523,97	9.074,51	-21,26	49.998,17	47.347,50	-5,30
Madencilik Ürünleri	270,73	0,00	-100,00	273,53	24,45	-91,06
Makine ve Aksamları	807,85	2.626,39	225,11	2.714,77	6.436,96	137,11
Meyve Sebze Mamulleri	68,69	747,45	988,13	622,93	3.036,30	387,42
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	170,11	214,18	25,91	702,63	808,31	15,04
Mücevher	0,00	0,00		0,00	0,00	
Otomotiv Endüstrisi	67,24	1,38	-97,94	121,45	697,89	474,61
Savunma ve Havacılık Sanayii	1,60	0,00	-100,00	50,69	0,00	-100,00
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	2.189,69	2.548,88	16,40	3.915,00	9.792,54	150,13
Süs Bitkileri ve Mam.	0,00	0,00		102,00	0,00	-100,00
Tekstil ve Hammaddeleri	1.598,83	424,72	-73,44	7.075,16	4.205,82	-40,56
Tütün	0,00	0,00		0,00	0,00	
Yaş Meyve ve Sebze	1,69	56,53	3244,83	222,39	85,93	-61,36
Zeytin ve Zeytinyağı	6,56	7,37	12,33	12,84	23,69	84,53
TOPLAM	28.269,18	19.689,46	-30,35	115.115,73	106.161,26	-7,78

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2020 yılı Nisan ayı ihracat tutarı yaklaşık 19,6 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2019 yılı Nisan ayının ihracat rakamı olan 28,2 milyon Dolara göre %30,35 azalış anlamına gelmektedir. 2020 yılı 4 aylık toplam ihracat tutarı ise 106,1 milyon Dolar olup 2019 yılı 3 aylık ihracat tutarı olan 115,1 milyon Dolara göre %7,78 azalış anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2020 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	24.608.235	9.144.294	681.431	255.819
Şubat	21.811.666	8.281.946	857.715	340.210
Mart	23.620.090	8.901.087	1.336.332	482.753
Nisan	18.661.553	7.121.784	367.332	126.190
Mayıs				
Haziran				
Temmuz				
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
Toplam	88.701.544	33.449.111	3.242.810	1.204.972

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya’da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 3 vermektedir.

Tablo 3: Malatya’da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ocak	4	14	30	1.291	201	2.141
Şubat	5	10	35	197	740	1.521
Mart	8	5	64	36	616	93
Nisan						
Mayıs						
Haziran						
Temmuz						
Ağustos						
Eylül						
Ekim						
Kasım						
Toplam	17	29	129	1.524	1.557	3.755

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 4: 2020 Mart Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 MART (BİR AYLIK)									2019 MART (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
43	1	23	5	2	2	0	6		27	1	15	4	0	1	1	7	

Kaynak: TOBB

Tablo 5: 2020 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 OCAK-MART (ÜÇ AYLIK)									2019 OCAK-MART (ÜÇ AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
129	5	57	23	3	20	1	37		95	1	50	10	0	12	3	38	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 6: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	8.865	11.551	15.968	3.106
Şubat	7.358	6.510	8.695	3.297
Mart	7.001	6.432	6.265	3.937
Nisan	2.382	8.525	12.117	
Mayıs	6.916	8.040	11.714	
Haziran	5.520	3.281	5.203	
Temmuz	5.651	14.359	11.010	
Ağustos	2.791	15.141	2.756	
Eylül	3.848	11.072	9.158	
Ekim	16.979	29.973	4.570	
Kasım	7.340	25.853	2.562	
Aralık	6.174	21.091	6.601	
TOPLAM	80.770	161.829	96.617	10.341

Kaynak: TBB

Tablo 7: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	4.162	4.136	12.259	6.541
Şubat	3.340	7.920	6.334	6.189
Mart	4.396	3.742	8.401	4.725
Nisan	3.882	6.036	7.901	
Mayıs	4.291	5.461	4.872	
Haziran	4.164	5.954	8.339	
Temmuz	4.185	6.794	12.586	
Ağustos	4.278	7.445	10.657	
Eylül	4.175	14.184	9.573	
Ekim	6.352	9.599	6.369	
Kasım	4.143	13.098	7.400	
Aralık	3.703	7.803	16.763	
TOPLAM	51.071	92.173	111.455	17.455

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 8: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2019			2020		
	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	233	417	650	276	612	888
Şubat	262	327	589	241	492	733
Mart	382	460	842	307	465	772
Nisan	249	445	694	148	228	376
Mayıs	262	329	591			
Haziran	187	291	478			
Temmuz	370	530	900			
Ağustos	431	660	1.091			
Eylül	498	874	1.372			
Ekim	452	835	1.287			
Kasım	552	692	1.244			
Aralık	828	1.005	1.833			
Toplam	4.758	6.979	11.737	972	1.797	2.769

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2020 Yılı Malatya’da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Ay/Tür	Patent Başvuru Sayısı	Faydalı Model Başvuru Sayısı	Marka Başvuru Sayısı	Tasarım Başvuru Sayısı
Ocak	3	1	54	0
Şubat	6	1	42	0
Mart	2	1	58	6
Nisan				
Mayıs				
Haziran				
Temmuz				
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
TOPLAM	11	3	154	6

Kaynak: Türk Patent ve Marka Kurumu

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Ticaret Bakanlığı
- TCMB
- TİM
- TOBB
- TSKB
- TÜİK
- TEPAV
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu